

Opis założeń

do sporządzenia projektu zmiany planu zadań ochronnych ustanowionego zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 18 maja 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Żywocickie Łęgi PLH160019 (poz. 2226, z późn. zm.)

Zmiana zapisów planu zadań ochronnych dotyczyć będzie:

- aktualizacji celów działań ochronnych dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 poprzez zmianę brzmienia załącznika nr 4 do ww. zarządzenia. Zmiana ta wynika z potrzeby zapewnienia ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla zachowania których wyznaczono przedmiotowy obszar, prowadzącej do utrzymania lub polepszenia stanu ich ochrony, z wyjątkiem sytuacji, gdy ze względów przyrodniczych jest niemożliwe lub nieuzasadnione polepszenie tego stanu (projekt nowoformułowanych celów działań ochronnych przedstawiono w tabeli poniżej)

Tabela. Aktualizacja celów działań ochronnych dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Żywocickie Łęgi PLH160019 (poz. 2226, z późn. zm.)

Przedmiot ochrony	Parametr/ wskaźnik stanu ochrony	Cel ochrony	Uzasadnienie
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska na powierzchni 24 ha.	Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2014)
	Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie w obrębie co najmniej 75 % powierzchni siedliska w obszarze typowej dla siedliska kombinacji florystycznej, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2014) gatunkami typowymi dla siedliska w obszarze są: <i>Phalaris arundinacea</i> , <i>Galium aparinae</i> , <i>Urtica dioica</i> , <i>Glechoma hederacea</i> , <i>Ficaria verna</i> , <i>Chrysosplenium alternifolium</i> , <i>Rubus caesius</i> . W drzewostanie współdominują: wierzba biała i topola czarna, miejscami także olcha czarna.
	Gatunki dominujące	Utrzymanie w obrębie co najmniej 90 % powierzchni siedliska w obszarze dominacji we wszystkich warstwach gatunków typowych dla siedliska (bez dominacji facjalnej), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze braku gatunków obcych lub ich udziału nie przekraczającego 1 %, pod warunkiem braku młodego pokolenia, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).

Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	Osiągnięcie w obrębie co najmniej 90 % powierzchni siedliska w obszarze nielicznego występowania niecierpka gruczołowego <i>Impatiens glandulifera</i> , przy dopuszczalnej obecności niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> , tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania i brak skutecznych metod zwalczania niecierpka drobnokwiatowego. W 2014 r. (dokumentacja planu zadań ochronnych) w płatach siedliska stosunkowo często występował niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> oraz niecierpek gruczołowy <i>Impatiens glandulifera</i> (ocena U1).
Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	Utrzymanie w obrębie co najmniej 75 % powierzchni siedliska braku silnie ekspansywnych rodzimych gatunków roślin w runie, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze powyżej 20 m ³ martwego drewna na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).
Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze powyżej 5 szt. wielkowymiarowego martwego drewna na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).
Naturalność koryta rzeczno	Utrzymanie cech hydromorfologicznych cieku naturalnego w obrębie uregulowanych cieków, z którymi związane jest występowanie siedliska w obszarze, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania.
Reżim wodny (w tym rytm zalewów, jeśli występują)	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze dynamiki zalewów lub przewodnienia podłoża, umożliwiających rozwój siedliska, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).
Wiek drzewostanu	Utrzymanie w obrębie co najmniej 25 % powierzchni siedliska w obszarze udziału objętościowego drzew starszych niż 100 lat większego niż 20 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).
Pionowa struktura roślinności	Utrzymanie w obrębie co najmniej 50 % powierzchni siedliska w obszarze zróżnicowanej, wielogeneracyjnej struktury drzewostanu, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).
Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze naturalnego odnowienia (dopuszczalne	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. W 2014 r.

		pojedyncze), tj. oceny U1.	(dokumentacja planu zadań ochronnych) wskaźnik został oceniony na U1 na całej powierzchni siedliska w obszarze. Okres obowiązywania planu jest zbyt krótki, żeby mogło dojść do poprawy stanu ochrony w zakresie naturalnego odnowienia drzewostanu.
	Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie w obrębie co najmniej 75 % powierzchni siedliska w obszarze braku zniszczenia runa i gleby związanego z pozyskaniem drewna, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).
	Inne zniekształcenia	Utrzymanie w obrębie co najmniej 90 % powierzchni siedliska w obszarze braku innych zniekształceń płatów siedliska, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).
	Ogólny cel ochrony	Zachowanie w stanie niezadowolającym (U1)	Obecna ogólna ocena stanu ochrony siedliska wynika z oceny wskaźnika związanego z obecnością obcych gatunków inwazyjnych. Brak skutecznych metod zwalczania niecierpka drobnokwiatowego decyduje o braku możliwości poprawy oceny ogólnej siedliska w okresie obowiązywania planu.
91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska na powierzchni 14 ha.	Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2014)
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	Utrzymanie w obrębie co najmniej 75 % powierzchni siedliska w obszarze typowej dla siedliska kombinacji florystycznej runa, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) uwzględniając specyfikę regionalną i lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2014) gatunkami typowymi dla siedliska w obszarze są: <i>Ficaria verna</i> , <i>Urtica dioica</i> , <i>Galium aparine</i> , <i>Alium ursinum</i> , <i>Impatiens noli-tangere</i> .
	Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy	Utrzymanie w obrębie co najmniej 50 % powierzchni siedliska w obszarze dominacji we wszystkich warstwach gatunków typowych dla siedliska (bez dominacji facjalnej), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012).
	Liczba gatunków z grupy wiązy, dąb, jesion występujących w drzewostanie	Utrzymanie w obrębie co najmniej 50 % powierzchni siedliska w obszarze występowania trzech i więcej gatunków z grupy wiązy, dąb, jesion w drzewostanie, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012).

Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	Utrzymanie w obrębie co najmniej 50 % powierzchni siedliska w obszarze występowania czterech i więcej gatunków krzewów w podszybie, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012).
Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze udziału buka, świerku, sosny, brzozy i osiki w drzewostanie mniejszego niż 10 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012).
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze udziału klonu jesionolistnego, topoli euroamerykańskich, jesionu pensylwańskiego, czeremchy amerykańskiej, dębu czerwonego i innych gatunków obcych ekologicznie w drzewostanie mniejszego niż 1 % pod warunkiem braku młodego pokolenia, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012).
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze powyżej 20 m ³ martwego drewna na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012).
Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości	Utrzymanie w obrębie co najmniej 50 % powierzchni siedliska w obszarze powyżej 5 szt. wielkowymiarowego martwego drewna na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012).
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Utrzymanie w obrębie co najmniej 25 % powierzchni siedliska w obszarze udziału objętościowego drzew starszych niż 100 lat większego niż 10 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012).
Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze obecności naturalnego odnowienia, które może być ograniczone do jednego gatunku, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. W 2014 r. (dokumentacja planu zadań ochronnych) wskaźnik został oceniony na U1 na całej powierzchni siedliska w obszarze. Okres obowiązywania planu jest zbyt krótki, żeby mogło dojść do poprawy stanu ochrony w zakresie naturalnego odnowienia drzewostanu.
Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Utrzymanie w obrębie co najmniej 50 % powierzchni siedliska w obszarze ponad 70 % powierzchni pokrytej przez zwarty drzewostan, przy obecności luk i prześwietleń, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012).

Przejawy procesu grądowienia	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze braku przejawów procesu grądowienia, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012).
Ekspansywne gatunki obce w podsycie i runie	Osiągnięcie w obrębie co najmniej 90 % powierzchni siedliska w obszarze nielicznego występowania niecierpka gruczołowatego <i>Impatiens glandulifera</i> , przy dopuszczalnej obecności niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> , tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania i brak skutecznych metod zwalczania niecierpka drobnokwiatowego. W 2014 r. (dokumentacja planu zadań ochronnych) w płatach siedliska stosunkowo często występował niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> oraz niecierpek gruczołowaty <i>Impatiens glandulifera</i> (ocena U1).
Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym trzcinnik piaszkowy, jeżyny	W obrębie co najmniej 75 % powierzchni siedliska w obszarze dopuszczalne pojedyncze wystąpienia rodzimych gatunków ekspansywnych, tj. utrzymanie oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012).
Stosunki wodno-wilgotnościowe	Utrzymanie w obrębie co najmniej 75 % powierzchni siedliska w obszarze naturalnych warunków wilgotnościowych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012).
Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie w obrębie co najmniej 75 % powierzchni siedliska w obszarze braku zniszczenia runa i gleby związanego z pozyskaniem drewna, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012).
Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)	Utrzymanie w obrębie co najmniej 90 % powierzchni siedliska w obszarze braku zniekształceń związanych z rozjeżdżeniem, wydeptaniem i zaśmieceniem, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012).
Ogólny cel ochrony	Zachowanie w stanie niezadowolającym (U1)	Obecna ogólna ocena stanu ochrony siedliska wynika z oceny wskaźnika związanego z obecnością obcych gatunków inwazyjnych. Brak skutecznych metod zwalczania niecierpka drobnokwiatowego decyduje o braku możliwości poprawy oceny ogólnej siedliska w okresie obowiązywania planu.

Cele te, po ich przyjęciu, powinny być brane pod uwagę przez podmioty odpowiedzialne za wykonanie działań ochronnych oraz w trakcie prowadzenia ocen wpływu programów i przedsięwzięć na obszar Natura 2000.